

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, vasárnap, 1908. augusztus 9.

169. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka utca 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A fiumei kormányzói méltóság.*)

Költséges sine cura: ez volt eddig a fiumei és a magyar-horvát tengerparti királyi kormányzói méltóság. Évtizedek hosszú sora óta csupán a hiu és céltalan reprezentálásban merültek ki a fiumei gubernátorok, akik e mellett egy paraszthajszállyal se tudták előbbre vinni azokat az érdekeket, amik a jövő nemzeti és gazdasági nagyságunknak alapföltételét jelentik és amelyek megteremtik számunkra a veszedelmesen fejlődő Trieszt mellett azt a tengeri kikötővárost, amelyen át kényelmesen lebonyolíthatjuk export- és import-forgalmunkat, amelyre Fiume városa hivatott.

Mert ha tekintetbe vesszük azokat a ropant nagy áldozatokat, amik részint egészen hiábavalóknak bizonyultak, részint pedig nem hozták meg azt a hasznot, amit a befektetés révén várhattunk volna: az eredmény csak az — eredménytelenség.

Az a megdöbbentő könnyelműség, amelyet a magyar kormányok a fiumei kormányzói szék betöltésénél tanúsítanak, egyszerűen felháborító s annak a szimbóluma, hogy nálunk a párt-korteszkedésnél a politikai talentumok nem igen szárnyalnak magasabbra s egy-egy személyi érdek javára a legnagyobb nemzetgazdasági javakat is veszendőbe hagyják menni.

Egy kormányzói kinevezés alkalmával soha arra figyelmet nem pazarolnak, vajjon, hogy egyebet ne említsünk, a tengerészeti hatóság elnökének beválik-e a szerencsétlen kandidáns?

Elég annyi, hogy valaki egy világ-körüli nészutazást tartott legyen és ha ez a valaki véletlenül mágnási burokból született: nem kell azt keresni, hogy miképpen tölti be azt a szerepet, amelyen komoly, szakértői elméknek bizony sok gondot okoznának.

Annyi igazságot azonban leszűrhetünk az egész kérdésből, hogy nagy méltóság betöltésére vagy egészen érett és tehetséges ember vagy teljesen éretlen és tehetségtelen figura szükséges.

Az egyikből Nagy Sándor, a másikkól — Nákó Sándor származhatik. Az egyik nagyot fog alkotni s meghódítja azt a területet és azt a hatalmat, ami nincs s amire szükség van; s a másik meg azt is elpredálja, ami kevés isten kegyelméből részünkre jutott, akár vagy az, akár hatalom és tekintély!

A fiumei kormányzóság élén pedig még nem voltak Nagy Sándorok, hanem annál több Nákó Sándorok, akik nagy hűhó mellett csinálják azt a tömeges erkölcsi és anyagi negatívumot, amelyeknek a terhétől a mi tengerparti szemünk fénye politikailag már teljesen, gazdaságilag pedig egyre sorvad.

*) Korcsmáros Nándor, a „Pesti Hírlap” tegnapi számában cikket ír a fiumei kormányzói méltóságról, melyet, bár fejtegetéseivel nem mindenben értünk egyet, érdekes tartalmánál fogva itt közlünk. Különösen abban a tekintetben nem osztjuk a cikkíró nézetét, hogy a kormányzói állás eltörlése maga után vonná a kormányzói tanács megszűnését is. Sőt ellenkezőleg, annál nagyobb hatásköre és fontossága volna azután a tanácsnak, melynek élén a kormányzóság ügyeit vezető legfőbb hivatalnok állna.

Nem csoda tehát, ha a kormányzói méltóságról úgy gondolkodnak már Fiumében, mint amely teljesen fölösleges.

„Meg kell szüntetni”, írja „A Tengerpart” s a közvélemény egyöntetűen helyesli a gondolatot. Ez egy tetszetős gondolat, amely azok elméjében támadt, akik a fiumei kormányzótól hazafias és hasznos munkát követelnek meg.

„Csak éppen az a baj, hogy kivihetetlen” — hangsúlyozzák sokan. A kérdést egész komolyan kell vennünk, mert — hiveket hódít. Mi azonban a kérdést, amellyel, hogy nem tartjuk kivihetetlennek — nem helyeselhetjük. Kormányzói méltóság, ha nem is a mai cifra és lényegtelen fogalmában, de szükséges; s ha egy-egy kormányzó nem is áll ma még azon a magaslaton, amelyen komoly államban komoly polcon lennie kellene, jöhetnek idők, a melyekben szorgalmas és lelkiismeretes munkásemberrel töltik be ezt a méltóságot.

Ennek az időnek pedig csakhamar el kell következnie, mert az a dekadencia, a mi a tengeri kikötővárosunkban minden irányban mutatkozik, már szemmel látható jelekkel állítja elénk Fiume szomorú sorsát, például a Trieszttel s az osztrák szorgalommal való versengése mellett.

Annak a megrögzött hitnek, hogy a fiumei kormányzói méltóságra csak milliomos mágnásokat kell kinevezni, véget kell vetni mert ez éppen olyan nevetséges és veszedelmes, mintha törvénynyé tennők azt, hogy magasabb közjogi funkcionáris csupán született főrend lehet!

A törvény nem parancsolja azt, hogy fiumei kormányzóvá csakis arisztokratát tegyünk meg, de ha meg kell hódolnunk a jogszokás fogalmának semmi kifogást ez ellen nem emelhetünk. Arról azonban szó sincs, hogy ezelőtt a fogalom előtt mi meghódoljunk.

Mi a törvények ellen is küzdünk, ha azok károsak, hogyne harcolnánk az ellen a törvény ellen, amelyet a parlamenten kívüli politikai magánégyének honosítottak meg — jogszokássá. Nagyon közel lehet az az idő, hogy a „kormányzóválság” szerencséje lepheti meg a hazát. Hasznos tehát ezt a kérdést jó előre szelöztetni.

Hogy a kormányzói állás eltörlése mennyire káros volna, azt mi sem jellemzi jobban, minthogy maga a fiumei irredentisták küzdelem régóta, nyíltan és titkon a gondolat ellen. Tudnunk kell hogy a kormányzónak, bár adminisztratív Fiume magisztrátusa vezeti a város háztartását, ide fönn személyi befolyása van, amit nem mindenki fog oly irántunk való könnyelműséggel és lelkiismeretlenséggel látva vetni, mint Nákó Sándor.

Azt is tudnunk kell, hogy a kormányzói méltóság eltörlésével logikai következtetés folytán megszűnnék a kormányzói tanács is, mit 1899. július 28-án emeltek ideiglenesen s amelynek mindenemü reprezentanzai határozat ellen — vétőjoga van.

Derék magyar kormányzó élén ennek sokszor hasznát látrók, mert a rappsertanza annálesei bizonyíthatják, hogy mennyi törvény és magyarelles határozat és indítvány szokott ott a néhány magyar rappsertante néma hallgatása mellett megtörténni s aminek elhá-

ritására ma a fiumei kormányzót, sajnos, nem találhatjuk elég erélyesnek. Erélyes csupán ott tud lenni, ahol a mi érdekeink ellen bizonyos olasz érdekek megvalósítása van soron.

Azok a szereplési scéna, amiket a mi érdekeink jegyében szokott véghez vinni a mai kormányzó, pusztán a személyes mulatozási vágyainak a kielégítői. Mostanában az angol tengerészeket fogadta fejedelmi pompával, jóllehet Drury ellentengernagy nélküle is tudja, hogy Fiume — Ausztriában van s hogy Nákó egy osztrák kanton gubernantja.

Még az a Gotterhalte is elmaradhatott az idén, amit két évvel ezelő húzatott ugyanezen alkalommal.

Bennünket bizony, azaz a fiumei kormányzót nem fogadják olyan kitüntető sziveséggel és vendégszeretettel a külföldiek. Amikor tavaly Velencében a tengerjogi kongresszusra utazott, azt se tudták, kicsoda, amire ott az idegen földön — megvendégelte az olaszokat. Erre már sikerült elérnie, nagy pompája révén, hogy a velencei népség — perzsa-sahnak nézte, ami nem egy részemről való tréfa, de ezt egy velencei újságban olvastam. Még nincs egy éve, hogy Gabriel D'Anunzio Fiuméba utazott, hogy az akkor ott működő olasz szüntársulattal próbákat lásson a *La nave* című irredentista színművéről.

Természetesen esze ágában sem volt a magyar kormányzót meglátogatni, de a magyar kormányzó bizony leautomobilozott egy félórás vizitre az olasz író szállodabeli hajlékára. Amikor pedig onnan eltávozott, az elmés olasz író becsöngette a londonert és azt kérdezte tőle:

— *Ki volt ez a derék ur?*

— *Csak a kormányzó illustrissimo!*

Még csak nem is riporter, gondolhatta magában a reklámköltő, aki nem tudhatta, hogy a fiumei kormányzó most hivatalos „szereplést” követett el, amely nála mindig csak a lakomás asztal egyik végétől a lakomás asztal másik végéig szokott terjedni. Egy újabb kormányzói „szereplés”-ről tanuskodik a kormányzói yacht-ügy is.

Egy fölösleges passzió-yacht érdekében elver egy angolországi ut alatt 15,000 koronát — nem a sajátjából. S amikor ezt a szemére lobbantják, nincs egyéb kifogása, minthogy — *Szterényi nem kért tőle elszámolást.* Ezt értjük is.

De hogy most már a kormányzó — csak azért is miért nem számol el, azt nem értjük.

Az állami pénzekkel nem lehet gavallért játszani.

Ha állami pénzről van szó, tessék 76 fillérről is elszámolni. Hogyha már minden állami hivatalban a Nemzeti Kaszinó alapszabályait fogják életbeléptetni, akkor igazán nem sokra megyünk.

Ezek után nem is csoda aztán, ha akadnak jóra való emberek, akik komolyan arra gondolnak, hogy egy fontos közjogi méltóságot, amiben egyébként nem a méltóságot, hanem a munkásságot kellene keresnünk, el kell söpörni a magyar közélet szomorú porondjáról.

Korcsmáros Nándor.

Vasárnapi levél.

— Fogadja féregmentes üdvözetemet — mondotta egy fiumei gyárigazgató, aki hivatás-szerűen üzi a szellemeskedést.

Ha le sem írnam, eltalálná az olvasó, hogy ez az üdvözlés Fodor Oszkárnak, *A Tengerpart* szerkesztőjének szolt. Ja, a féreg, ez a rettenetes semmisség, amely úgy meg tudja kinezni az embereket. Sokat tudnának beszélni erről a fiumei ó- és újváros lakói. Mert a fiumei házakat sem kiméli a féreg s épp úgy el látogat az előkelő bérpalotákba, mint a szegény viskókba.

Hamburgot nem lehet elképzelni patkány nélkül, Fiumét poloska nélkül. Egyébiránt minden városnak megvan a nevezetessége. Velence ilyenkor nyáron moszkító-város, Fiume cápa-város, Buccari tinfalu, Budapest uzsorafészek, Zeng bórakikötő és Abbazia legujabb Palesztina.

Még sokáig folytathatók. Elsősorban azonban bocsánatot kérünk, hogy a felekezeti kérdést felidéztek. Szolgáljon mentségül az a körülmény, hogy ez az új furdónév már köz tudatba ment át és sokan vannak, akik a Quarnerót Vörös tengernek nézik s minden nő keresi a maga Mózesét, hogy életét vele meg ossza.

Az idén (ezt a rossz nyelvek beszélik), „pechük“ van a mamáknak. Eddig egyetlen egy „párti“ sem ütődött nyelbe, ami az előző évekkel szemben határozott hanyatlást jelent. A kilátások sem valami biztatók s így aggodalomra adhat okot az a körülmény, hogy az érdekszállak Abbazia és Budapest meg az ország többi városai iránt lazulni fognak.

A fiumei rendőrséget nagyon dicsérik Abbaziában tapintatos eljárásáért, amelyben Fodor Oszkár szerkesztőnk most már másodsor részese.

Lám, ezuttal is negyvennyolc órát tartotta fogva (nem enged a negyvennyolcból) és ráadásul ismét Abbaziába küldte pihenni a fogság fáradalmi után.

Ez rendén is van így.

Ha már tapintatos a nostra polizia, hát legyen tapintatos, ha mindjárt olyan józan ur is „működik“ a kebelében, mint signor Odone Staindl, az antiálkoholista.

Miközben a kormányzó nem tudni hol jár, a Pesti Hirlap olvasói jót mulatnak a hozenträger historiáján, amelyet állítólag egy poeta irt meg a közönség számára. Hát poetikusnak elég poetikus volt az a história, sőt talán még érdekesebb lett volna, ha versbe szedi és megzenésítetté.

Igy azonban sajnos, nem tarthat számot a kimulhatatlanságra, amint hogy bizonyosan hamarosan elfelejtik a kormányzó fiumei debutját, mihelyt lép a porondról, ahol nagyon ügyetlenül színészkedett.

Hogy azonban a hozenträgerre visszatérjünk, hát konstatáljuk, hogy az abbáziai hölgyek a história folytatása iránt érdeklődnek. Vajjon mi lehet a folytatás? No, ez ugyan csak érdekes. Izgató téma, amivel érdemes foglalkozni.

Egy zsurnaliszta társaságban már nagy vitta is folyt arról a folytatásról. Abban már megállapodtak, hogy a folytatás csak a nadrághistória lehet.

Ez azonban nem olyan közönséges ügy. Ezt megfelelő milieuban kell bemutatnia — a kormányzóknak, majd ha hazajön — Abbaziába.

A hölgyek nagy érdeklődéssel várják ezt a folytatást, amely veillik egy *serata nera*-nak is.

UJDONSÁGOK.

— **A kormányzó Ischlben.** Ischlből jelentik, hogy Nákó Sándor gróf, fiumei kormányzó ma odaérkezett és a Kreuz-szállóban vett lakást.

— **Fodor Oszkár ügye.** Félhivatalosan elakarják titkolni a fővárosi sajtó előtt azt a botrányos és hallatlan gatszágot, amit a jeles autonómrendőrség lapunk szerkesztője, Fodor Oszkár ellen elkövetett.

Az összes fővárosi lapok hirszolgálatát ellátó Távirati Iroda helybeli tudósítója utasítást kapott a kormányzóságtól, hogy a dolgot ne adja le Budapestre és a F. E. is teljesen agyonhallgatta az esetet.

A hír azonban eljutott egyes fővárosi la-

pokba sajnos, elferdítve. Fodor Oszkár ma nyilatkozatot küldött be a fővárosi előkelő lapoknak, amelyben az ügy minden részletét megvilágítja. Az érdekes nyilatkozat így szól: **Tekintetes Szerkesztőség!**

Egyes fővárosi lapok kitiltással kapcsolatban a tényeknek meg nem felelő közleményt adtak ki abból az alkalomból, hogy a fiumei rendőrség jogtalanul letartóztatott s három napi fogházbüntetésre ítelt. Nem felel meg a valóságnak, hogy én a letartóztatás alkalmával Fiumében tartózkodtam. Dolzani Attilio fiumei rendőrfőkapitány kitiltásom után egyszer s mindenkorra megengedte, hogy Abbaziából Szusákra és onnan vissza járhassek Fiume érintésével.

Ezt az engedélyt, bizva Dolzani ur tisztességében, nem kívántam írásban, mert egy rendőrfőkapitányról nem tételezhetem fel, hogy le fogja tagadni a dolgot. Az engedélyvel többször éltem, annál is inkább, mivel Abbaziában is lakást tartottam s „A Tengerpart“-ot a Fiuméhez közel lévő Szusákon szerkesztettem a kitiltás óta (a magyar állam dicsőségére és hatalmának demonstrálására.) Az engedellemmel egy ízben sem éltem vissza. Fiumét csak érintettem, de bent sohasem tartózkodtam, bár kiváló jogászok biztattak mindig, hogy kíséreljem meg a törvénytelen kitiltás megszegését. Az ő felfogásuk szerint ugyanis semmi bajom nem eshetett volna, mert a kihágási törvény 70-ik §-a, amelylyel engem kitiltottak, nyilván tévedésből alkalmaztatott. Ez a §. ugyanis úgy szól, hogy aki valamely városból törvényesen kitiltatott s a kitiltás tartama alatt oda, ahonnan kitiltatott visszatér, harminc napra terjedhető fogsággal büntetendő.

Abban igazuk volt a jogászoknak, hogy ezzel a §-sal senkit sem lehet kitiltani, mert ez a tiltott visszatérésre vonatkozik. A kitiltást azonban mégis ennek a paragrafusnak az alapján hajtották végre, tisztán azért, mert nem létezik a magyar törvénykönyvben paragrafus, melynek alapján engem jogszerűen ki lehetett tiltani.

Én mindazonáltal nem kíséreltem meg a kitiltást megszegni. A rendőrfőkapitány engedélyével Fiumén átjártam s így tettem legutóbb is, amikor letartóztatlak s három napi elzárásra ítélték. Az ítélet ellen föllebbeztem, de a döntés idejében már majdnem két napig voltam elzárva. Ezért szállította le a kormányzó tanács „büntetésemét“ két napra s úgy látszik nem akarta dezavualni az autonómiával bíró, de azzal nagyon is visszaelő várost, hogy az ítéletet egészen megsemmisítse. Ez eset teljesen magán viseli az üldözés jellegét. A városi urak, akik kitiltásom óta nem lettek „jobb magyarokká“, toporzékolnak a dühtől, hogy az egész kitiltás illuzórius s hogy *A Tengerpart* tovább is a régi hazafias elveket vallja és kíméletlenül ostromozza hazafiatlankodásukat. Az eset okulásul szolgálhat a jövőre nézve és biztatásul *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszternek, aki a törvénytelen sajtó szabadságot típró kitiltást a nemzetiségi „béke“ érdekében a mai napig sem semmisítette meg.

Fodor Oszkár

A Tengerpart szerkesztője.

A „Pesti Hirlap“ tegnapi száma „A fiumei magyarüldözés“ címen a következő érlelyes szavakkal kel ki a botrányos ügyben vétkes hatóságok és a kormányzó ellen:

A „Pesti Hirlap“ szerdai számában megemlékezünk a legujabb fiumei botrányról, amely szerint Fodor Oszkár. „A Tengerpart“ munkatársát, a fiumei rendőrség letartóztatta és tüstént három napi elzárásra ítélte, mert annak ellenére, hogy a városból kitiltották, mégis átment Szusákról, ahol lakik, Fiuméba.

Ehhez az eseményhez a következő megjegyzéseket fűzzük: A kitiltás az emlékezetes, legutóbbi fiumei botrányból eredt — s maradt fönn. Föllebbezés folytán ugyan már régen döntenie kellett volna a derék belügyminiszterünknek, hanem a „jog, törvény és igazság“ e groteszk letéteményese május óta alszik ez ügyben s egy törvénytelenül megalkotott, minden ízében felháborító végzést, Nákó kegyelmes ur közbenjárása folytán, úgy hágy érvényben, hogy azt — nem intézi el. Maga a kitiltás pedig annyira törvényellenes, hogy arra megfelelő paragrafust nem is tudtak találni a fiumei kupaktanácsban, mert, amely cikk miatt a magyar hirlapirót kitiltották, *sajtópört sem lehet indítani!*

Ez ügyben akkor a fiumei representan-

irredentistái utasították a rendőrséget, a kitiltásra, amit ez meg is tett s innen az ügy fölkerült a kormányzó tanács elé. Szabály szerint ebben a testületben a kormányzó, vagy ennek helyettese jelenlétében lehet döntvényszerű határozatot hozni, s e kettő közül akkor egyik se volt jelen, a kitiltást azonban e tanács tagjai mégis meghozták!

Hanem olyan paragrafus alapján, amit erre az esetre semmiképpen se lehet alkalmazni s a kitiltás már ez alapon se érvényes. A kitiltott magyar újságirónak tehát szent joga volt visszasétálni Fiuméba, ahol már a kitiltása óta, a rendőrség tudtával, többször meg is jelent.

Mindenesetre fölháborító az az eljárás, amit a fiumei rendőrség vérebként tanusit gróf Nákó Sándor uszítására, akinek a szemében örökösen szállakát jelentenek a független újságirók.

Az esetből kifolyólag a lecsukott újságiró jogosan indíthatja meg a pört a kormányzó vagy a kormányzó tanács ellen, személyes szabadság megsértése címén. Ideje volna már a kormányzó urat is kitiltani Fiuméből, ahol a magyarüldözést rendszeressé tette!

— **A városi állandó bizottság ülése.**

A városi állandó bizottság tegnap este 5 órakor ülést tartott. A napirend előtt Ossoinack kérde, igaz-e, hogy a városnak az elhunyt Ivanossich képviselőtestületi tag temetésére küldött koszorújához a fiumei szalagon kívül egy fekete-sárga osztrák szalag is volt fűzve. Dardi városi dirigente határozottan tagadta ezt.

Az új községi fürdő helyéül hosszú vitatkozás után, melyben Ossoinack a Lazzarus gyár szomszédságában levő hely mellett, Zannella pedig a torpedógyár és hajógyár közötti partterület mellett érvelt, az utóbbit jelölte ki a delegáció. Elhatározták, hogy nemcsak számos kabint, hanem egy nagy terrasos vendéglőt is fognak a fürdőhöz építeni.

A városi színháznak 1909—1911-re szóló kibérlése dolgában az állandó bizottság az Alpron-Battaglia ajánlatot fogadta el, mely a legközelebbi téli szezonra a *Herodias, Gioconda, Favorita és Itáliai menyegző* című operákat helyezi kilátásba és egyébként is egyedül felelt meg a pályázat feltételeinek.

Több kisebb ügy került azután még elintézésre.

— **Mária Josefa Miramárban.** Triesztből jelentik: *Mária Josefa* királyi hercegnő e hó 10-én több heti tartózkodásra a Miramár kastélyba érkezik, ahol *Miksa* császár lakosztályát rendezik be számára. A kastélyt és parkot, amelyet a Trieszten átutazó közönség mindig nagy számban tekint meg, a királyi hercegnő ottidőzése alatt a látogatóktól el fogják zárni.

— **A kikötőből.** *Augustus* 8. Indult: „Atlanta“ osztrák gőzös Triesztbe üresen; „Sappho“ angol gőzös Liverpoolba 60 tonna kukorral, 120 tonna liszttel és 30 tonna fávál. Érkezett: „Molfetta“ olasz gőzös Bariból 10 tonna vegyes áruval; „Kassa“ magyar gőzös Valenciából 90 tonna vegyes áruval.

— **A montenegrói fejedelem lemond?** Belgrádból távirják lapunknak: Itt azt híresztelik, hogy Niiika montenegrói fejedelem összel Danilo trónörökös javára le fog mondani a trónról s előzetesen a bombamerénylet miatt elítelt ötven embernek meg fog kegyelmezni. A Politika című lap azzal a megjegyzéssel regisztrálja ezt a hírt, hogy megbízható forrásból kapta.

— **A fiumei gépészek és villanyszerelők szervezkedő gyűlésüket** e hó 13-án, csütörtökön este 8 órakor tartják meg a „Munkás-otthon“ nagytermében. Ezuton is felkértek tehát az összes hajó- és gyári gépészek valamint a szerelők, hogy mindannyian ott megjelenni sziveskedjenek.

— **A közönség köréből.** Egy abbáziai olvasónk írja az alábbiakat:

Tekintetes Szerkesztőség!

Általános örömet keltett az abbáziai furdózik körében *A Tengerpart* érdeklődése az abbáziai bajok iránt. Engedjék meg, hogy panaszaik mellé a magamét is sorakoztassam. Véletlenül nem tartozom azok közé akik állandóan Abbaziában laknak. Az éjszakát, mint igen sokan Fiumében töltöm s az utolsó gőzessel térek vissza. A Kuranstalten igazgatóságának figyelmét felhívom arra, hogy az ut, a

mely a parkon keresztül a hajóhoz vezet, soha sincs kivilágítva. Az ember csak úgy borkál a sötétben és csuda, hogy oda talál a kijáráshoz. Ezen a bajon könnyen lehet segíteni. Néhány villamos lámpát kellene csak kigyújtani s akkor egy panasszal kevesebb volna. A fiumei sok pénzt hagynak ebben az osztrák fürdőben, legalább kápolják egy kis világitással.

Szerkesztő uram igaz tisztelője F. V.

x **Fratelli Deisinger** fiumei városi raktára (Via Molo 9.) engros áron árusítja kisebb beszerzéseknél is a legkitűnőbb kávé és teát

x **Az új szeszadó törvény** folytán úgy mint minden szesz ára, a világhírű sósborszesz ára is drágább lesz már **szeptember hó 1-étől** kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán szeptember elseje előtt szerzi be. A **Brázay** sósborszesz — mint ismeretes — mindenütt kapható.

— **Koriandoli csata.** Az abbázai vigalmi bizottság ma este Abbáziában a Quarnerókávéház előtt a fürdőzenekar részvételével koriandoli és konfetti csatát rendez, melyet tánc követ a kávéházban. Az utolsó hajó Fiuméba fél 12 kor indul vissza.

— **Magyar felolvasás.** A Fiumei Munkásokotthonban (Via Fiumara 2.) f. évi aug. hó 13-án, csütörtökön este 8 órakor magyar felolvasás lesz a „politikai és gazdasági helyzet” címen. Belépődíj nincs. Érdeklődők szívesen láttatnak.

Távirat ◀▶ Telefon.

A király Magyarországon.

BÉCS, aug. 8. *Wekerle* Sándor miniszterelnök ischli tartózkodása alatt véglegesen megállapították a királynak a veszprémmegyei nagy hadgyakorlatokhoz szeptember közepére tervezett utazásának részleteit. A királyt utjában leánya Mária Valéria főhercegnő is elkíséri, kinek elszállásolására ma táviratilag foglalták le a veszprémi főispáni lakosztályokat.

Válság a szociáldemokrata pártban.

BUDAPEST, aug. 8. A nemzetközi szociáldemokraták budapesti vezérférfiai között ma szakadás készül, mely az egész párt létét fenyegeti. A nagy személyi válság oka az új választói törvény, melynek alapján *Andrássy* belügyminiszter, a szociáldemokratáknak egynéhány mandátum biztosítását is kilátásba helyezte. A mandátumok odaitélése fölött azonban a pártkan nem tudnak megegyezni. Több mint 30 jelölt van, míg a mandátumok száma ennek alig hatodrésze.

Indítvány Bosznia érdekében.

ARAD, aug. 8. Dr. Nemes Zsigmond ügyvéd volt országgyűlési képviselő indítványt nyújtott be az aradi képviselőtestülethez az iránt, hogy Arad városa irjon fel a parlamenthez Bosznia-Hercegovina lakosainak alkotmányos jogokkal való felruházása érdekében. Dr. Nemes veszedelmesnek tartja, hogy közvetlen szomszédságunkban abszolutista elvek szerint kormányoznak egy monarchiánkhoz tartozó tartományt.

A kecskeméti merénylet.

KECSKEMÉT, aug. 8. Gyulay Györgyöt, ki tegnap délután dr. Virányi Lajos helybeli ügyvédet hátra szurta, ma beszállították a rendőrségre, ahol azonban oly zavaros viselkedést tanúsít, hogy elmebetegnek kell a merénylet tartani. A megszurtt ügyvéd állapota ma jobbra fordult.

Megölte a csendőrszurony.

NAGYSZÖLLŐS, aug. 8. Ruska János helybeli földmives egy csendőrrel vitába elegyedett és dulakodni kezdett vele. A megtámadt csendőr védelmére szuronyát használta és agyonszurta vele Ruskát.

Az „Astra” közgyűlése.

SZILÁGYSONLÓ, aug. 8. Ma kezdődött meg itt az *Astra* román kultúregyesület közgyűlése. A meghívott magyar hatóságok kimentették magukat. A közgyűlésen résztvevők közül igen sokan, különösen a nők, román nemzeti színű szalagokkal díszítették fel magukat. Edig semmi incidens nem történt.

Rudini meghalt.

RÓMA, aug. 8. Rudini Antal márk, Olaszország nagy államférfia és volt miniszterelnöke tegnap este meghalt.

A bajai milliós nyeremény.

BAJA, aug. 8. A bajai ipar- és kereskedelmi bank ellen indított milliós per ügyében ma küldték át az összes aktákat a szegedi ügyészséghez. A vádirat 22 nyomtatott ivre terjed.

Gyilkosság a fővárosban.

BUDAPEST, aug. 8. A nyolcadik kerületi Vas utcában ma hajnalban Róth Sándor magánzó találkozott Gróf Frigyes mézáróssal kívül összeszólalkozott. Csakhamar verekedni kezdtek, miközben a mézárós Rothot agyonszurta. A gyilkost letartóztatták.

Betörés egy postahivatalba.

GARAMSZENTKERESZT, aug. 8. Ma éjjel az itteni postahivatalba ismeretlen tettesek betörték és az összes postai értékeket ellop-ták.

Telefon-számok :

Szerkesztőség	954
Kiadóhivatal	229
Nyomda	920

KALOGÉN
BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB ★

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VELENCE

HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdőkkel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

„De la Ville”

szálloda, kávéház és étterem.
FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyar-
ság legnagyobb és legked-
veltebb találkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.

Azonnal eladó áthelyezés miatt egy
önémet hálószoba,
egy szalagarnitúra s egy Ehrbar-zon-
gora. Cim via Paralella 14 I. em.

T. cz.

Azon czéltól inditattva hogy fiumei és susáki vevőközönségünket az eddiginél is gyorsabban és figyelmesebben kiszolgálhassuk, nem riadtunk vissza azon áldozattól sem, hogy

Fiumében Via Gisella 4. sz.

alatt külön városi raktárt szervezzünk, mely azonban továbbra is a mi vezetőségünk és kezelésünk alatt marad.

A telep mátol kezdi meg működését s onnan történnek majd mind a hordó mind a palacksör, valamint a jég és szénsav szállítások helybeli és susáki t. vevőink részére.

Ezen városi osztályunkat külön telefonállomással és pedig

400 szám alatt

szereztük fel és kérjük, hogy ezentul becses rendeléseit ezen városi raktárunknál szíveskedjen feladni.

Kiváló tisztelettel

Kőbányai Polgári Serföző Részv.-Társ.

Kivitéli telep Fiumében.

Titanit a modern kor legjobb robbantó anyaga.

Nem fagy. Teljesen veszélytelen. Nagyon olcsó. Hatása rendkívül erős. Kivánatra díjtalan próbarobbantások.

Képvisező: Piazza István. épít. vállalkozó

Fiume Rastocine 348 Telefon 945.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

A zúri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Dr. Pachany A.

fogorvos Fiumében (Zmaič ház)

működik naponkint d. e. 9-12 d. u. 2-6

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.

Hochsinger Testvérek Budapest

LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie ♦ Villa Monplaisir
Villa Thea ♦ Villa Bellevue ♦ Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve.
Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt.
Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családoknak konyhával.

Tulajdonos
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Kombinált villamos vasuti és fürdőjegyek:

Felnőtteknek: Fiumara-Cantrida 70 fill. Gard. pubb.-Cant. 60 fill.
Gyermekeknek: " " 50 fill. " " 40 fill.
Ez árakban befoglaltatik a villamos vasut oda-vissza,
az omnibus, a fürdés és a fehérnemű.

Tíz jegyet tartalmazó blockok árai:

Felnőtteknek: a Fiumarától 6.— kor., népkerttől 5.— kor.
Gyermekeknek: " 4.40 kor., " 3.40 kor.
Jegyek és blockok kaphatók a villamos vasut kalauzainál és a fürdőpénztárnál.

Remek árnyas kert és nagy terrasz.

Szobák idegeneknek. — Magasferrásu
vizvezeték — Villanyvilágítás.

— Izletes ételek és kitűnő italok. —

Kőbányai Polgári Sör.

MITTEL ALAJOS
fürdőtulajdonos.

MANN JÓZSEF
vendéglős.

Vasár- és ünnepnapokon
katonahangverseny.

Vasár- és ünnepnapokon
katonahangverseny.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart
mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitűnő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás

Tulajdonos: CRNKOVIĆ JÓZSEF.

LIDO-VELENCZE

Klimatikus gyógyhely és tengeri fürdő. — Nagy kineziterapiai intézet. — A nagy fürdőházban kávéház és étterem tágas terrasszal a tengerre. — Naponta hangverseny.

Grand Hôtel des Bains

Grand Hôtel Lido

Hôtel Villa Regina

Julius 1-én megnyílik az új

Excelsior Palace Hôtel

Dependanceok és villák:

Elena — Jolanda — Ortensia — Maria — Emma — Elisabetta
parkkal, tennispályákkal stb.

Nagy hangversenyek, színház és változatos szórakozások.

Cím: BAGNI LIDO - VENEZIA.

Bonbonnière Möve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Esténte nemzeti variété-előadások kizárólag elsőrendű művészi erők felléptével.

Kitűnő szellőztetés.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jellačić kaszárnya mellett.
Izletes magyar konyha. — Kitűnő borok.
Kőbányai Polgári Sör.

KUMIN FERENCZ vendéglős.

FÉRFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD
és olcsón tisztít s javít szakszertien
férfi- s női ruhát
RADAKOVICS DÁNIEL FIUME
Fiumara, a susáki híd mellett.

KORONA VENDÉGLŐ

Tulajdonos: HOPP VINCE.
Az átutazó közönség különös figyelmébe! Kitűnő magyar konyha. Kőbányai világos s barna sör. Tiszta fajborok.
Mérsékelt árak.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrásy
(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
Magyar lapok! — Modern kényelem!

Venier Penzió és Vendéglő

Velence Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással.
Éttermek kilátással a Szt Márktérre.

— Kitűnő konyha minden órában. —

Procuratie vecchie 105. s. Tulajdonos
(a Quadri kávé mellett) Marco Venier.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich,
A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitűnő konyha.

Minden időben friss halak.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitűnő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak
Az idegenek találkozó helye.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc.

NYOMATOTT: A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleink.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Magyar s német nyelvet bíró,
gépírásban is jártas
német gyorsíró kisasszony
..ét hónapi alkalmazásra felvétetik.
Cím a kiadóban.